

[Forsvarsministeren]

nu gør det, og jeg glæder mig meget over, at det tilsyneladende kan ske i stor enighed. Jeg synes, det er en værdig udgang på et meget besværligt lovgivningsærinde, men som er blevet kompliceret, efter min mening unødvendigt kompliceret, af hr. Arne Melchiors skridt.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Jeg har da ikke noget imod at optræde utraditionelt, og hvis jeg skulle foretage mig noget eller sige noget, som indebærer kritik af Rigsrevisionen, så er det vel heller ikke nogen helligbrøde. Det er jo ikke Højesteret, vi har for os i den sammenhæng.

Men jeg skal berolige forsvarsministeren med, at han ved udmærket, at der p.t. ikke er noget underskud af betydning på lodsriet her i landet. Derfor kan han ikke have så forfærdelig travlt med at få sagen afgjort.

Hvor hurtigt ombudsmanden afgør sagen, kan jeg naturligvis ikke blande mig i. Jeg er ligesom forsvarsministeren tryk ved den behandling, han vil give dette spørgsmål, og skulle jeg imod forventning få uret i min formodning, så skal jeg da også være tilfreds med det. Men jeg synes, at tvivlen er så stor, at den må afklares.

Og forsvarsministeren er bestemt medskyldig i forsinkelsen og i tvivlen, for vi har skriftligt fra forsvarsministeren, at ca. 25 mio. kr. i hvert fald ikke er gæld, men er ganske almindelig løbende forretningsmæssig kredit, som gives, og som der ikke er nogen afskrivning på. Det har vi forsvarsministerens eget svar på, og det drejer sig altså om ca. 50 pct. af den gældspost, som er grundlag for lovforslaget ifølge dets egne bemærkninger. Så hvis jeg er med til at forsinke, må forsvarsministeren tage sin del af æren eller ansvaret for, at det sker.

(Kort bemærkning).

Hugo Holm (FP):

Jeg kunne godt tænke mig at høre forsvarsministerens svar på, når man nu taler økonomi, hvem der har afholdt udgiften på 14 mio. kr. til indkøb af to lods både til Esbjerg.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1

vedtoges uden afstemning.

Underændringsforslag nr. 3
forkastedes, idet 18 stemte for, 107 imod.

Ændringsforslag nr. 2 og 4 og § 1, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 5
forkastedes, idet 34 stemte for, 91 imod.

§ 2
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op-
hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

16) Anden behandling af lovforslag nr. L 87:

Forslag til skovlov.

Af miljøministeren (Lone Dybkjær).

(Fremsat 17/11 88. Første behandling 29/11 88. Betænkning 17/5 89).

Der var stillet 20 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Sammen med denne sag foretoges den følgende på dagsordenen opførte sag, nemlig:

17) Anden behandling af lovforslag nr. L 88:

Forslag til lov om ændring af lov om lens, stamhuses og fideikommisgodsers samt de herhen hørende fideikommiskapitalers overgang til fri ejendom.

Af miljøministeren (Lone Dybkjær).

(Fremsat 17/11 88. Første behandling 29/11 88. Betænkning 17/5 89).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Forhandling

Henning Nielsen (S):

I forhold til det meget vigtige lovforslag, vi her har til anden behandling, må vi nok sige, at de ændringsforslag, der er stillet, er ganske få, hvis man da ser bort fra Fremskridtspartiets 12 ændringsforslag, og det gør vi i Socialdemokratiet. Dem stemmer vi alle imod.

Ved førstebehandlingen af lovforslaget sagde jeg på Socialdemokratiets vegne om den kritik, der var rettet mod lovforslaget på den ene side, at man havde opprioriteret miljøhensyn på bekostning af erhvervet, mens man på den anden side sagde, at der var taget for lidt miljøhensyn, at sandheden nok lå derimellem. Dermed mente jeg naturligvis, at skovloven så meget fornuftig ud. Jeg efterlyste dog bl.a. en vurdering af Skovrådets sammensætning, om der var lige repræsentation for skovbrugssiden og for natur- og friluftssiden. Det var jeg ikke helt sikker på at der var, og det ville jeg gerne have diskuteret i udvalget.

Det medførte, at ministeren har stillet et ændringsforslag, hvori det foreslås, at Naturfredningsforeningen skal have yderligere en repræsentant i Skovrådet. Så nu er der ligelig repræsentation i Skovrådet for skovbrugssiden og for natur- og friluftssiden.

Under udvalgsarbejdet har der været rejst kritik af lovens § 15. Det er den paragraf, der taler om god skovdrift. Kritikken gik ud på, at paragraffen ikke var præcis nok, og man fastslog, at god skovdrift også betyder, at der skal tages miljøbeskyttende hensyn.

Den kritik er også af ministeren og et flertal i udvalget taget til efterretning, således at ændringsforslag nr. 8 strammer § 15 op og præciserer, at god skovdrift foruden at forøge og forbedre træproduktionen betyder at varetage landskabelige, naturhistoriske og miljøbeskyttende hensyn samt hensynet til friluftslivet.

I Socialdemokratiet er vi meget tilfredse med disse ændringsforslag, og jeg vil gerne takke miljøministeren for et godt samarbejde om dis-

se ændringsforslag, der nu er bred enighed om i udvalget.

SF har stillet to ændringsforslag, som Socialdemokratiet gerne vil støtte, og dem vil vi selvfølgelig stemme for. Jeg kan godt beklage, at vi ikke i udvalget kunne blive enige om, at ministeren også kunne stille disse to ændringsforslag, som det skete med de to andre ændringsforslag, jeg lige omtalte, således at vi virkelig kunne få et bredt flertal bag ændringsforslagene, et bredt flertal for hele skovloven.

Det ændringsforslag, SF har stillet til § 20, hvori man præciserer, at tilskud til nyplantning af løvskov kan gøres betinget af beskyttelse af den eksisterende løvskov, synes jeg lyder rimeligt. Det burde naturligvis have kunnet samle stort flertal i udvalget, men det lykkedes desværre ikke.

Nu behøver det jo ikke at betyde, at ministeren ikke vil administrere disse støtteforanstaltninger efter de intentioner, der ligger i SF's ændringsforslag. Jeg vil gerne spørge ministeren, om hun ikke her i dag ved anden behandling af lovforslaget og behandlingen af ændringsforslagene vil præcisere, hvordan ministeren vil administrere den støtte, der kan gives private skovejere til fremme af løvskov.

Margrete Auken (SF):

Det er sent på dagen, og der er ikke nogen grund til, at vi fra SF's side gentager det, hr. Henning Nielsen sagde. Vi er stort set enige i kommentarerne til ændringsforslagene, så det skal jeg ikke sige mere om, men udelukkende tage fat på de ændringsforslag, SF har stillet, ændringsforslag nr. 12 og 13, som vi altså har fået tilslutning til fra Socialdemokratiet og Kristeligt Folkeparti, hvilket enhver, der kender grammatikken her i salen, ved lige præcis ikke er nok.

De to ændringsforslag handler om det, som var den oprindelige baggrund for, at vi gik i gang med at arbejde med at få en ny skovlov. Først var De Radikale ude med et forslag, og så var SF ude at par gange, og så kom regeringen. Det drejede sig om den katastrofale tilbagegang først og fremmest for bøgeskoven. Vi er nu i den situation, at over halvdelen af vores bøgetræer er hugstmodne, og at bøgearealet stadig væk er i voldsom tilbagegang.

I det foreliggende lovforslag, som vi altså nu er ved at være færdig med, er der gjort en hel

[Margrete Auken]

del for at vende denne udvikling. Der er afsat en forfærdelig masse penge til skovforyngelse: 15 mio. kr., hvis man regner efter. Tallet står ikke i loven, men det er nogenlunde det, det kommer op på, hvis man regner efter. 15 mio. kr. om året til de danske skovejere, hvis de vil være så venlige at sørge for, at der kommer lidt ny løvskov! Det er vi selvfølgelig glade for. Det er mange penge, men det er altså vilkårene, det her foregår på, så det må vi sige var godt.

Men der er ingen lovmæssige forpligtelser, der forhindrer, at man hugger stort set det hele om. Der står ganske vist i bemærkningerne til § 20, at vi hist og pist kan sikre et enkelt gammelt bøgetræ, og det er vi selvfølgelig glade for. Men der er ikke nogen bestemmelser om, hvordan afdriften af den gamle skov skal finde sted. Og det er altså også for mig lidt ufatteligt, at Venstre, De Konservative og Fremskridtspartiet kan sige: Vi giver alle de her penge; men vi laver ikke et minimum af binding til, hvordan de skal deles ud – jo, et minimum, men så heller ikke mere.

På et tidspunkt kom der et ændringsforslag fra ministeren om, hvordan man kunne lave lovhjemmel. Ministeren foreslog faktisk en lovhjemmel til en sikring.

Vi var i SF ikke helt tilfredse; vi havde ønsket, at der skulle stå et »skal« i stedet for, at ministeren »kan« lave bestemmelser om afdrift. Men efter lidt forhandling frem og tilbage blev vi enige om, at det i hvert fald primært var vigtigt, at vi fik sikret en klar lovhjemmel, så vi blev enige om at sige til ministeren: O.k., det støtter vi. Og hvad sker der så? Så trækker ministeren ændringsforslaget tilbage.

Nu har vi så fremsat ministerens ændringsforslag; hermed bliver vi for det første sikre på, at det tekniske er i orden, må jeg gå ud fra, men sådan set er det også for at få ministeren til at forklare, hvorfor hun stillede det ændringsforslag. Hvad var det, der gjorde, at hun mente, at det ændringsforslag kunne/skulle stilles? Og hvad er det, vi har tabt ved, at det er blevet trukket tilbage?

Spørgsmålet er selvfølgelig, om ministeren nu vil gå op og sige, at det egentlig er et overflødig ændringsforslag, fordi hun kan gøre alle disse ting.

Jeg synes, at det er svært at se af bemærkningerne til § 20, at der er en ordentlig retsbeskyttelse, og når vi har set, hvor stærk Dansk Skov-

forening og skovejerne har været tidligere, og hvor stærke de har været i det her handlingsforløb, er det svært at se, at ministeren skulle have kræfter til at komme igennem med noget, selv om viljen muligvis er der, især hvis der ikke er en lovhjemmel, og der er ingen klar lovhjemmel til andet end noget henne i småtingsafdelingen. Der må ikke engang komme til at stå i § 19, at de skal gives også til beskyttelse af den eksisterende skov. Ikke engang det ændringsforslag vil ministeren nu støtte, skønt hun oprindeligt selv har formuleret det på den måde.

Jeg kan godt forstå, at skovejerne, nogle af dem i hvert fald – nej, jeg kan ikke helt forstå det, for jeg synes altså, det er for grisk – men der er selvfølgelig en eller anden lidt ubehagelig logik i, at hvis de kan sikre, at den eneste lovpligtige måde, man kan beskytte gammel bøgeskov, er ved at lave fredninger, så vil de jo gerne det, for det er jo en gang til penge ned i foret. Der er i forvejen mange penge her, og så er det altså en gang til penge ned.

Fredninger er en meget, meget dyr måde at beskytte på, ikke mindst når det er sådan noget som bøgeskov, man skal frede. Det er i det store og hele ubetaleligt, og derfor er det jo enten noget, der giver for mange penge til nogle eller – og det bliver nok resultatet – noget, der ikke kan komme til at virke.

Det er ubegribeligt, at vi ikke kunne få regeringens støtte til dette ændringsforslag, at regeringen først ikke ville fastholde det, og at man så ikke bagefter alligevel sagde: o.k., vi går med på det. Jeg vil egentlig godt have ministeren til at forklare nøje, hvorfor hun ikke har støttet os, hvorfor hun ikke har opretholdt sit ændringsforslag, og hvordan hun i grunden vil sikre, at det så kommer til at fungere.

Knud Lind (FP):

Jeg skal indledningsvis takke ministeren for det seriøse arbejde, der er gjort med dette lovforslag. Selv om vi selvfølgelig ikke er enige i alting, synes vi, at der har været gjort et stort og grundigt stykke arbejde.

Fremskridtspartiet har stillet 12 ændringsforslag til skovloven, som skulle forbedre ministerens lovforslag efter vores mening.

Ændringsforslagene er i overensstemmelse med de ønsker, som er fremkommet fra Dansk Skovforening og Tolvmandsforeningerne. Vi finder tolvmands- og skovforeningernes indsi-

[Knud Lind]

gelsler fornuftige – vi har ikke taget dem alle sammen med, men dem, som vi mente var de bedste af dem, idet det trods alt er disse foreningers medlemmer, som skal arbejde og leve med det nye lovforslag.

Fremskridtspartiets første ændringsforslag går ud på, at egekrat under nr. 8 i § 3 udgår, idet vi finder det meget uheldigt, at man lader egekrat omfatte af fredskovspligten. En inddragelse af nye områder bør i stedet ske i form af en egentlig fredning.

Fremskridtspartiets ændringsforslag under nr. 3 er begrundet med, at vi finder miljøministerens forslag i § 7 helt ubegrundet og urimeligt. Det er f.eks. meget uheldigt, at en ejendom efter § 7 kan blive pålagt fredskovspligt som følge af nogle forhold på en naboejendom. Ministerens § 7 er en form for summarisk retsopfattelse, som vi ikke synes om.

Vi har også lavet et ændringsforslag til lovens § 11, der forbyder bygnings-, anlægs- og terrænændringer på fredskovspligtigt areal, og vi har villet lempe det således, at hvis særlige grunde taler derfor, kan ministeren fravige reglen i stk. 1.

Fremskridtspartiet har til § 12 lavet en ny affattelse, der lyder: »Miljøministeren kan tillade udstykning af fredskovspligtige arealer med henblik på oprettelse af nye selvstændige skovejendomme eller til sammenlægning med anden skovejendom.« Ministerens lovforslag betyder, at man reelt forbyder udstykning af fredskovspligtige arealer, og disse meget strenge udstykningsbestemmelser er særdeles uheldige i det private skovbrug, som modsat staten er nødsaget til at leve af skovbruget. I perioder, hvor et privat skovdistrikt udsættes for ekstraordinære likviditetsmæssige udgifter, hvilket ofte er tilfældet ved generationsskifte, vil det ofte være tvingende nødvendigt med frasalg af en skovdel, for at man i det hele taget kan fortsætte med selve hovedejendommen.

Fremskridtspartiets ændringsforslag åbner mulighed for, at det private skovbrug også kan overleve i fremtiden. Dette ændringsforslag er livsvigtigt for dansk privat skovbrug.

Til § 15, der handler om god skovdrift, har ministeren fokuseret nøje på det landskabelige, naturhistoriske miljø og miljøbeskyttende hensyn samt hensynet til friluftslivet. Modsat ministeren erkender Fremskridtspartiet, at alle disse fromme ønsker ikke opfyldes, hvis det priva-

te skovbrug, der trods alt udgør $\frac{2}{3}$ af skovarealet, ikke er i stand til at få forretningen til at køre rundt. Det vil de ikke kunne, hvis ministerens ændringsforslag til § 15, stk. 2, om, at der kun må dyrkes juletræer og pyntegrønt i kort omdrift på op til 10 pct. af skovens areal, vedtages.

I håbet om om ikke andet i dette ændringsforslag at kunne råbe Venstre og Konservative op har Fremskridtspartiet stillet et meget moderat ændringsforslag, hvor vi ændrer de 10 pct. til 15 pct. Vores ændringsforslag skal bl.a. ses på baggrund af, at i 1988 var produktionsværdien for pyntegrønt 170 mio. kr. i de private skove og kun 13 mio. kr. i de offentlige skove. Produktionsværdien for juletræer var samme år 230 mio. kr. i de private skove og kun 7 mio. kr. i de offentlige skove.

Det fortæller lidt om, at dyrkning af juletræer og pyntegrønt er en meget væsentlig indtægtskilde især for det private skovbrug. Eksportindtægterne fra salg af pyntegrønt og juletræer er helt afgørende for, om det er muligt for det private skovbrug at varetage langsigtede hensyn i forbindelse med vedproduktionen. Det vil sige, at denne pyntegrønt- og juletræproduktion danner baggrund for løvskovsproduktionen og er med til at brødføde statsansatte kontrollanter i Skov- og Naturstyrelsen og skovdistrikterne, der nærmest som en slags statslig skovflåt lever af det private skovbrug med deraf følgende fare for kontrollantsyge og andre økonomiske infektionssygdomme.

Til § 16 har Fremskridtspartiet stillet et ændringsforslag, der reelt går ud på, at stk. 2 udgår. I stk. 2 hedder det, at miljøministeren kan bestemme, at deklARATIONEN oprettes og tinglyses for ejerens regning. Den deklARATION, hvor enkelte træer eller grupper af træer i en skov skal bevares. Vi finder det meget uheldigt, at man bruger dette supplement til fredninger efter naturfredningsloven og så til slut finder ud af, at det er ejerne, der skal betale for tinglysningen. Det finder vi er urimeligt for de pågældende ejere.

Fremskridtspartiet har stillet ændringsforslag til § 30, hvor ministeren i sit forslag ønsker, at ejeren eller brugeren af en ejendom, hvorpå der er skov eller fredskovspligtigt areal, skal give oplysninger om forholdene på ejendommen, herunder om økonomiske og regnskabsmæssige forhold. Disse oplysninger skal gives

[Knud Lind]

til miljøministeren eller dem, som miljøministeren bemyndiger.

For det første er ministerens forslag alt for vidtgående. For det andet mener vi i overensstemmelse med Skovforeningen og Tolvmandsforeningerne, at det er langt mere naturligt, at denne statistiske opgave placeres under Danmarks Statistik, som i forvejen har de offentlige ting.

Fremskridtspartiet har ligeledes ændret paragraffens ordlyd, således at miljøministeren kun i ganske særlige situationer, afledt af en begrundet mistanke om misbrug af tilskud efter løvskovsstøtteordningen, kan kræve oplysninger om forholdene på ejendommen og herunder kræve økonomiske og regnskabsmæssige forhold belyst.

Til § 31 har Fremskridtspartiet ment, at det var rimeligt, at man fik konkretiseret i selve lovteksten, at ejeren eller brugeren af en ejendom kan indbringe de påbud, som § 31 indeholder, for domstolene. Man kan så sige, at det kunne de måske i forvejen, men vi har ønsket at få præciseret det i selve lovteksten.

Fremskridtspartiet har til § 35 ønsket med sit ændringsforslag at konkretisere, hvilke institutioner ministeren kan henlægge sine beføjelser til, idet § 35 i sin nuværende form er en bemyndigelsesparagraf.

Vi finder i øvrigt, at den af ministeren foreslåede begrænsning i klageretten principielt er uacceptabel. Administrative afgørelser fra institutioner under ministeren bør som et led i det almindelige parlamentariske system altid kunne påklages til den ansvarlige minister.

Til § 43, der omhandler straffebestemmelser, har Fremskridtspartiet stillet det ændringsforslag, at der skal være tale om forsætlig overtrædelse af loven, hvilket også passer bedre til det moderne skovbrug, hvor der er ansat mange forskellige mennesker, men hvor skovejeren i sidste ende kan blive tiltalt for de fejl, som hans ansatte måtte gøre.

Fremskridtspartiet kan ikke stemme for miljøministerens ændringsforslag, der betyder, at Danmarks Naturfredningsforening skal have to repræsentanter i Skovrådet. Vi mener, at Naturfredningsforeningen i forvejen har lavet alt for megen skade, bare tænk på vandmiljøplanen.

Fremskridtspartiet kan stemme for lovfor-
slag nr. L 88, og vi konstaterer samtidig, at mi-

nisteren ønsker en ny ændring af denne lov. Fremskridtspartiet håber på, at vi vil kunne få nogle ændringer igennem. Så vi er forhandlingsvillige for så vidt angår at stemme for selve loven.

Lis Noer Holmberg (CD):

CD er enig med miljøministeren i hendes udtalelser om, at skovloven er en erhvervslov, og hvis skovbrugserhvervet skal blomstre og gro, har det ikke brug for, at vi her i Folketinget laver restriktive love.

Når det offentlige giver tilskud, er det klart, at det offentlige også må føre et vist tilsyn med, at det tilskud, der gives, bliver brugt efter hensigten. Det kan alle forstå, og det kan man leve med også inden for skovbruget.

Vi har set på, hvad Dansk Skovforening og Tolvmandsforeningerne har givet udtryk for. CD er naturligvis interesseret i, at der vises miljøhensyn, også når det drejer sig om de danske skove. Derom skal ikke herske tvivl. Men vi er her som på andre erhvervsområder ikke interesseret i, at der skabes oppiskede stemninger, og at man råber: Ulven kommer!

I de sidste 60 år har vi haft ca. 140.000 ha løvskovsareal, og hvorfor i alverden skulle det pludselig ændre sig? Jeg tror ikke på, at de mennesker, der driver skoverhverv, vil drive rovdrift på deres skove. Hvorfor i alverden skulle de det? De kan da kun være interesseret i at køre en fornuftig linje i deres erhverv, nøjagtig som alle andre erhvervsfolk.

Vi skal her i Folketinget give en ramme, inden for hvilken skoverhvervet frit kan arbejde. Vi kan bestemt ikke herfra sidde og drive skovdrift. Der er ting i dette lovfor-
slag, der er, som de skal være, men der er altså også nogle ting, som vi mener burde ændres. Jeg vil da godt efterlyse såvel Venstre som De Konservative i denne sag, de partier, der giver udtryk for at stå for erhvervsinteresser.

Det er vældig flot, når ministeren udtaler i forbindelse med § 12, at skove af drifts- og miljømæssige grunde skal bevares i rimeligt store enheder, og derfor forbyder man udstykning. Men hvis et skovdistrikt kommer ud i vanskeligheder – og Dansk Skovforening har faktisk givet os et eksempel, nemlig ved generationsskifte, hvor det kan være nødvendigt med salg af en skovdel for overhovedet at overleve – så må den mulighed være til stede. Det kan ikke

[Lis Noer Holmberg]

lade sig gøre efter § 12, som den står, og det er efter CD's mening et direkte indgreb i den private ejendomsret.

Det samme gælder § 16, hvor man taler om, at ministeren efter aftale med ejeren kan oprette en deklaration, hvorved enkelte træer eller grupper af træer i en skov skal bevares. Deklarationen skal tinglyses på ejendommen. Det lyder meget tilforladeligt, men i stk. 2 står der så, at ministeren kan bestemme, om deklarationen skal oprettes og tinglyses, og det skal være for ejerens regning. Dette er også en klar indgriben i folks private ejendom. Og der er flere ting, som allerede er nævnt.

Vi kan stemme for så godt som alle Fremskridtspartiets ændringsforslag, SF's ændringsforslag til §§ 19 og 20 kan vi ikke stemme for, fordi løvskovsarealet altså har været uændret igennem 60 år på 140.000 ha. Af samme grund finder vi ingen anledning til at hæfte betingelser på den støtte, der ydes. Det faglige i skovdriften må vi overlade til skovejerne; det har de meget mere forstand på, end politikerne har.

CD vil bede om, at lovforslaget går tilbage til udvalget inden tredje behandling. Det kunne jo være, at såvel Venstre som De Konservative skulle gå lidt dybere ind i det, man her er ved at vedtage, nemlig en lov med nogle huller.

CD vil overveje på trods af de gode ting i loven at stemme imod den ved tredjebehandlingen. Der er nogle fundamentale ting, der bør ændres, før denne lov kan vedtages. Det er klart, som hr. Knud Lind var inde på, at såfremt der måtte komme forhandlinger i gang om en løsning på problemerne hen ad vejen, er vi da meget villige til at deltage i forhandlingerne, og CD kan stemme for L 88.

Glønborg (KRF):

Kristeligt Folkeparti er stadig væk glad for, at vi nu ser ud til at kunne få en skovlov. Jeg skal kun knytte enkelte bemærkninger til det ændringsforslag vedrørende tilskud til løvskovsplantning, som SF har stillet, og som Kristeligt Folkeparti har tiltrådt.

Vi er naturligvis alle interesserede i at bevare vores løvskov. Jeg synes også, det er rigtigt, at vi fra samfundets side støtter nyplantning, men naturligvis skal vi ikke have støtte til nyplantning i den ene ende af skoven, mens man fælder gammel løvskov på livet løs i den anden.

Vi ønsker selvfølgelig heller ikke, at man skal hindre ganske almindelig sund og fornuftig afdrivning af skoven, og derfor har vi tilsluttet os, at tilskud knyttes sammen med et vist offentligt indseende med, hvad der sker i resten af skoven. Vi er selvfølgelig klar over, at man kan spænde buen så vidt, at man giver et lille tilskud, og så vil man fra statens side have råderet over hele skoven. Resultatet ville blive, at ingen ville søge tilskud, og at det udmærkede formål, vi har med paragraffen, ikke ville blive opfyldt.

Derfor har vi tilsluttet os, at miljøministeren kan opstille betingelser, og vi har den tillid til miljøministeren, at disse betingelser vil blive fastsat sådan, at der er en rimelig afvejning imellem, hvor meget man har givet tilskud til i den ene ende af skoven, og hvor stor skoven i øvrigt er, og hvilken tilstand den er i, sådan at der bliver en rimelig afbalancering imellem tilskuddets størrelse og det, man kan gøre med denne skov.

Desuden regner vi selvfølgelig med, at aftalen er velbeskrevet, inden den indgås, og når aftalen er indgået, så er den indgået, og så kan man ikke fra samfundets side komme med yderligere krav.

På den måde mener vi at have tilgodeset både vores alle sammens interesse for at bevare løvskoven og de erhvervsinteresser, der naturligvis må være knyttet til skovdrift. Vi ønsker ikke, at der skal opstå nogen strid imellem samfund og erhvervsliv på det område, men tror, at vi også her kan nå til den rette løsning med et samarbejde.

Miljøministeren (Lone Dybkjær):

Ja, jeg vil gerne takke de ordførere, der står bag betækningsbidraget og lovforslaget, når det bliver vedtaget i sin helhed. Jeg tror, det er en god ting, at vi nu får den moderniserede skovlov. Jeg tror, det er til nytte for såvel skovdriften som miljøet baseret herpå.

Fru Margrete Auken spørger, hvorfor ministeren har trukket sit ændringsforslag, og jeg vil meget ærligt sige til fru Margrete Auken – og det bliver også delvis et svar til hr. Henning Nielsen – at der opstod en misforståelse mellem mig og en af regeringspartiernes ordførere. Det var ikke blevet checket, om dette partis ordfører kunne godtage forslaget, før det blev sendt over, og det synes jeg ikke er en anstændig måde at håndtere tingene på, og derfor har jeg trukket forslaget.

[Miljøministeren]

Jeg vil dertil føje, at jeg mener, at forslaget selvfølgelig i sin form ville være en præcisering af den måde, jeg havde gjort det på, men det er klart forskelligt fra det, som fru Margrete Auker har skrevet i sine bemærkninger. Jeg havde nogle andre bemærkninger til det. Jeg vil godt understrege det, jeg har skrevet i betænkningen, det synes jeg kunne være nyttigt.

Den foreslåede ordning om tilskud til fremme af løvskov bygger på et dynamisk princip, det vil sige, at ordningen understøtter, at der til stadighed etableres nye bøge- og andre løvskovskulturer, der med tiden udvikles til de gamle bevoksninger, der udgør en værdifuld del af det danske landskab. Det er hensigten at understøtte en langsigtet, bæredygtig udvikling, således at det ikke bliver nødvendigt at indføre generelle restriktioner mod hugst, som i øvrigt i det lange løb ikke vil fremme løvskoven, da skovejerne på denne måde ikke vil blive tilstrækkeligt tilskyndet til at etablere nye bevoksninger.

Man kan mene, at det her er en fornuftig ting eller ej, men det er i hvert fald et forsøg på at etablere en bæredygtig udvikling ved hjælp af tilskudsordningerne. Og så kan jeg i øvrigt tilføje, at tilskud til fremme af løvskov ikke vil blive givet i tilfælde, hvor skovejerne ikke foretager de nødvendige foranstaltninger til beskyttelse af den eksisterende løvskov.

Hvis en ejer således ønsker at afdrive eksisterende løvskov på en skovdrifts- eller naturmæssigt uforvarselig måde, vil der ikke blive ydet støtte efter ordningen. Det er naturligvis ikke meningen, at vi skal hælde penge ud ad vinduet. Derfor er der også med det her betænkningssbidrag og den måde, administrationen vil blive tilrettelagt på, tale om, at vi naturligvis vil sikre, at vi ikke giver, om man vil, tilskud til løvskov i den ene ende af ejendommen, hvorpå den hugges i den anden ende af ejendommen. Det kan jo ikke være meningen at administrere penge på den facon.

Derfor kan man sige, at ændringsforslaget for så vidt ikke var nødvendigt, men jeg har selv fremsat det og står ved det, fordi det sådan set var en opfølgning af det, men eftersom der her var tale om en misforståelse mellem mig og en af regeringspartiernes ordførere, ville jeg ikke have, at den misforståelse eksisterede, fordi jeg naturligvis vil arbejde loyalt i samarbejde med regeringspartiernes ordførere. Alt andet ville

naturligvis være meningsløst. Derfor er ændringsforslaget trukket. Jeg vil meget understrege, at naturligvis bliver det denne måde, tingene vil blive administreret på.

Hr. Knud Lind har fremsat en række ændringsforslag, og man kan jo godt diskutere, om man skal gå dem alle sammen igennem. Det kunne måske være nødvendigt.

Jeg vil sige til hr. Knud Linds ændringsforslag nr. 2, at når egekrat omfattes af fredskovspligt, er der ikke tale om en udvidelse, men om en præcisering af den gældende retstilstand, der hidtil har været lidt uklar.

Til ændringsforslag nr. 3: Hvis miljøministeren ikke kan fastslå, at arealer er fredskovspligtige, har dette begreb ingen mening, og baggrunden for en skovlov med alle de hensyn, der varetages hermed, bortfalder.

Til nr. 4 vil jeg sige, at lovforslaget udgør ingen ændring, idet miljøministeren med § 13 kan tillade, at § 11 fraviges. Ændringsforslaget skal i øvrigt ses i sammenhæng med nr. 5 og 6.

Til Fremskridtspartiets ændringsforslag nr. 5 vil jeg sige, at det er bevidst – det vil jeg godt understrege – at udstykningsreglen i skovlovsforslaget er en anelse mere restriktiv end i landbrugslovgivningens regler herfor. Det skyldes, at der skal større arealer til et erhvervmæssigt bæredygtigt skovbrug end et tilsvarende landbrug.

Nr. 6 er jo en konsekvensændring af nr. 4 og nr. 5.

Til nr. 9, der handler om pyntegrønt, vil jeg gerne sige, at vi har foreslået 10 pct., hvilket ligger betydeligt over, hvad skovejendomme i dag gennemgående har af juletræsarealer. Derudover fastholdes det altså også, at skove skal bruges til at udvikle højstammede træer med alle de produktions-, natur- og miljømæssige værdier, en skovlov skal sikre.

Til Fremskridtspartiets ændringsforslag nr. 10 vil jeg sige, at lovforslagets regel om bevaringsdeklarationer omfatter frivillige aftaler, hr. Knud Lind. Der er tale om frivillige aftaler i modsætning til fredninger efter naturfredningsloven, der ofte ikke er det. Derfor synes jeg ærlig talt, det er rimeligt. Jeg kan slet ikke forstå, at Fremskridtspartiet er imod, at ejerne selv bekoster oprettelse af bevaringsdeklarationer efter skovloven, når der er tale om frivillige aftaler. Det ville jo være helt urimeligt, at man skulle poste statspenge i sådan noget. Det vil jeg da

[Miljøministeren]

også mene at Fremskridtspartiet normalt måtte mene.

Til nr. 11 er egentlig kun at sige, at når man netop ønsker at slette bevaring af egekrat, så finder vi ikke, at det er konsistent i forhold til, hvad man i øvrigt har sagt, men det er sådan en mere ordensmæssig betragtning.

Så er der spørgsmålet om de statistiske opgørelser. De skal afgives til Danmarks Statistik, og det er altså loven om Danmarks Statistik, der har en regel om, at man skal have de statistiske opgørelser.

Forslaget om, at der skal særlige grunde til, at det offentlige kan afkræve en ejer oplysning om økonomiske eller regnskabsmæssige forhold, følger almindelig forvaltningsskik. Hvis man vil opnå tilskud fra staten, er det vel også rimeligt, at staten har en anelse indsigt med, hvad de penge bruges til. Jeg kunne godt forestille mig forskellige fremskridtspartiforespørgsler, hvis det ikke var tilfældet.

Til nr. 15 om påbud er bare at sige, at det er dansk ret, at man kan indbringe det for danske domstole, og derfor er det ikke nødvendigt at have denne regel.

Så vil jeg til nr. 16 sige, at det er ikke i overensstemmelse med regeringens ønske om afbureaukratisering, at en hvilken som helst ligegyldig småsag kan ankes helt op til miljøministeren. Det er aldeles uhensigtsmæssigt, at ikke andre instanser kan afgøre ting, og det har i hvert fald ikke noget med afbureaukratisering eller forenkling at gøre. I virkeligheden er det meget ofte sådan, at Fremskridtspartiets tankegang er udtryk for, at det hele helst må afgøres herinde, for så kan man få det diskuteret. Det er jeg ikke tilhænger af; jeg synes, det er praktisk med decentralisering.

Om nr. 18 om straf synes jeg der er at sige, at det er jo i al almindelighed sådan, at der ifaldes straf ved forsætlig overtrædelse af loven, og derfor er der heller ingen grund til at have det med her.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Jeg vil gerne takke ministeren for svaret, men nu vil jeg tilslutte mig ønsket om, at forslaget kommer tilbage i udvalget, for nu er der simpelt hen ting, jeg ikke forstår.

Da ministeren fremsendte ændringsforslaget, stod der, at det var en præcisering. Vi må gå

ud fra, at det har været en nødvendig præcisering. Ministeren skrev i bemærkningerne til det ændringsforslag, som hun alligevel ikke stillede, at det var i henhold til det ændringsforslag, at hun ville fastsætte retningslinjer for afdriften. Det var jo o.k., det kunne vi glæde os over. Grunden til, at vi endte med at sige, at vi ville godtage ministerens formulering, var netop, at vi så fik den lovhjemmel.

Det kan ikke været rigtigt, at en nødvendig præcisering og en lovhjemmel falder ud af en lovgivning, fordi ministeren har kludret i proceduren med forhandlingerne. Det kan ikke været rigtigt, og nu må vi i hvert fald have ministeren til at forklare, hvordan det kan gå til, så det kan stå et sted og man har noget at holde sig til bagefter. Jeg er da fuld af forståelse for, at ministeren kan have problemer med De Konservative – det ville vi andre også kunne have – men det kommer da ikke vores lovgivning her ved, at ministeren har haft nogle procedureproblemer. Så svag kan vores lovgivning ikke være. Så nu må jeg altså bede om, at sagen kommer tilbage til udvalget, for at vi kan få forklaret, hvordan vi skal forstå det her.

Dertil kommer to andre problemer. Ministeren står heroppe og siger, jeg synes en lille smule ubehageligt, at regeringen overhovedet ikke ville kunne tilslutte sig det, vi har skrevet i bemærkningerne, for hensigten var en helt anden. Jamen hvis hensigten var en helt anden end det, vi har skrevet i bemærkningerne, hvad er så hensigten, og hvordan vil ministeren så administrere det? Jeg anfægter ikke ministerens hjerte for bøgeskoven – det har jeg altid vist var der, det er ikke det – men her var lovregler, bestemmelser, noget, vi kunne holde os til, sådan at vi kunne komme videre med det, og så vi ikke var fuldstændig afhængige af at have en minister, der havde hjertet på rette sted, men lidt håndkraft.

Derfor vil jeg gerne have at vide, hvad det er for noget i vores bemærkninger, som er så fuldstændig anderledes end det, ministeren skrev, for det er vigtigt for os at få præciseret, at vi skal have den lovhjemmel, og jeg kan forstå, at det var det også for ministeren for et par uger siden. Derfor må vi i hvert fald have ministeren i samråd for at få forklaret, hvordan det her hænger sammen nu.

Og så vil jeg stadig væk tillade mig at være fuldstændig måbende over, at en procedurefej

[Margrete Auken]

– som jeg ikke vil bebrejde ministeren, selvfølgelig ikke, vi kan alle sammen komme til at lave fejl – på et eller andet tidspunkt i et forhandlingsforløb, som i øvrigt er alle os andre aldeles uvedkommende, er årsagen til, at man har fjernet en præcisering i en lovgivning, som man åbenbart på et tidspunkt har ment var nødvendig.

Miljøministeren (Lone Dybkjær):

Jeg kan såmænd godt forstå, at fru Margrete Auken ikke vil forstå eller kan forstå noget – det har jeg sådan set ikke været i tvivl om at fru Margrete Auken ikke ville. Her er tale om nogle samarbejdsrelationer, fru Margrete Auken, og i samarbejdsrelationer bør der ikke opstå tvivl om relationerne. Det er almindelig hæderlighed i samarbejdet. Der opstod tvivl om disse relationer, og derfor er der tale om en procedurefejl i den forstand, at jeg fik det sendt over, inden det var blevet forhandlet. Og da så fru Margrete Auken heller ikke var tilfreds med ændringsforslaget – og det kan jeg jo se på bemærkningerne at fru Margrete Auken ikke var – sagde jeg: O.k., så trækker jeg forslaget. Der er ikke ret meget mere i den historie.

Når jeg har ment, at jeg kunne trække det ændringsforslag, er det selvfølgelig, fordi jeg allerede har præciseret, hvordan dette skal administreres, og jeg har her fra talerstolen også forklaret det. Jeg er udmærket klar over, at fru Margrete Auken ikke har de samme begreber om samarbejde, men det er der bare ikke noget at gøre ved. Her har jeg følt, at jeg skulle være loyal over for regeringspartierne ordførere, og det ville jeg ikke kunne opfattes som, hvis jeg stillede et ændringsforslag, der ikke var færdigforhandlet. Sådan var det, og derfor er det ændringsforslag trukket.

Når det drejer sig om administrationen, har jeg klart præciseret i betænkningen, hvordan det skal gøres. I det fremsendte udkast til ændringsforslag, skrev jeg:

»Tilskud af løvskov kan gøres afhængigt af, at afdriften af løvskov i øvrigt sker på en måde, der skovdriftsmæssigt og naturmæssigt er forsvarlig. I henhold til ændringsforslaget kan miljøministeren fastsætte regler herfor.«

Det kan jeg sådan set i forvejen, det står der også i bemærkningerne, så derfor var ændringsforslaget i den form, jeg stillede det, kun en præcisering.

Når vi derimod kigger på fru Margrete Aukens ændringsforslag, står der i bemærkningerne til det:

»Ændringsforslagene er derfor ment som en præcisering af hensigten i formålsparagraffen i relation til beskyttelse af den ældre løvskov og som en lovhjælp for ministeren til at gribe regulerende ind i afdriften af den.«

Det ønsker jeg ikke. Jeg har ikke ønsket at gribe regulerende ind i afdriften af løvskov. Det, jeg derimod har sagt, er, fru Margrete Auken, at jeg i forbindelse med tilskudsordningen naturligvis vil sikre, at der ikke samtidig sker en afdrift på miljømæssigt og skovdriftsmæssigt uforsvarlig måde. Jeg har allerede citeret fra betænkningen én gang, men jeg kan gøre det igen. Der står: »– at tilskud til fremme af løvskov ikke vil blive givet i tilfælde, hvor skovejeren ikke foretager de nødvendige foranstaltninger for beskyttelse af den eksisterende løvskov. Hvis en ejer således ønsker at afdrive eksisterende løvskov på en skovdrifts- eller naturmæssigt uforsvarlig måde, vil der ikke blive ydet støtte efter ordningen«.

Så enkelt er det. Men det er forskelligt fra at gribe generelt ind mod afdrift af løvskove, og det er derfor, vi har en forskel.

Jeg mener, vi i forbindelse med støtteordningen kan sikre, at der sker en bæredygtig udvikling og en dynamisk udvikling, og vi har altså ikke ønsket at gribe ind over for den eksisterende. Det er forskellen, og lad os dog bare erkende, at der er nogle forskelle. Jeg har ønsket dette princip – jeg tror, det fremmer, hvorimod jeg tror det hæmmer, hvis vi også regulerer på eksisterende skov.

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Jeg har med lidt undren hørt ministerens kommentarer til Fremskridtspartiets 12. ændringsforslag, og jeg vil godt gøre ministeren og i særdeleshed Venstre og De Konservative opmærksom på, at de 12 ændringsforslag er fuldstændig i overensstemmelse med de fornuftige og praktiske ønsker, som Tolvmandsforeningerne og Dansk Skovforening flere gange er fremkommet med, idet dette lovforslag jo har været længe undervejs.

Vi har fundet, at en del af disse ønsker fra Dansk Skovforening og Tolvmandsforeningerne burde nyde fremme som ændringsforslag, og

[Knud Lind]

derfor er det jo beklageligt, at man fejler dem af bordet, som om det var fuldstændig urealistisk det hele. Jeg er ikke sikker på, at Venstre, når man kommer ud og sludrer i Tolvmandsforeningerne, vil have samme holdning, som når man skal stemme her i dag. Så får det en helt anden forklaring. Man er ligesom bange; når man har stemt for et eller andet, så skal man komme med en undskyldning.

Men jeg vil godt sige til miljøministeren, at jeg forstår det sådan, at CD ønskede fornyet udvalgsbehandling imellem anden og tredje behandlingen, og Fremskridtspartiet er villig til at drøfte ændringsforslagene og lovforslaget endnu en gang. Vi er godt klar over, at det er ikke alt, man kan få igennem, og derfor er vi villige til at se på de problemer, der er. Også hvis ministeren ønsker at få et meget bredt flertal om loven, er vi villige til at se på de forskellige ting.

(Kort bemærkning).

Leif Hermann (SF):

Nu får vi jo lejlighed til udvalgsbehandling mellem anden og tredje behandling, men jeg må sige, at jeg blev noget forundret over at høre miljøministeren herfra, sådan som jeg forstod hende, stå og sige, at det ændringsforslag, som ministeren ikke har stillet, men som Socialistisk Folkeparti så har stillet, fordi vi syntes, at ændringsforslagets indhold måske var en meget god ting, vil ministeren ikke have, men hun vil alligevel administrere, som om ændringsforslaget indgik.

Se, der er mange ting, man kan. Man kan lovgive ved at lave lovgivningsbestemmelser, og så kan man lovgive gennem bemærkningerne; det får vi altid at vide at vi ikke må. Men ligefrem at lovgive ved det, man siger her fra talerstolen, synes jeg unægtelig ikke er nogen særlig god fremgangsmåde.

Alt dette kan vi afklare i udvalgsarbejdet, men det ville være rart, om ministeren herfra kunne præcisere, hvad hendes udgangspunkt for det kommende udvalgsarbejde mellem anden og tredje behandling vil være.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Jeg synes ikke, det er her, vi skal stå og udveksle meninger om hinandens henholdsvis

hæderlighed og samarbejdsformer. Jeg skal lade være at underholde folketingsalen med, hvordan jeg føler samarbejdet er forløbet, og blot spørge ministeren, hvor det er i vores ændringsforslag og vores bemærkninger ministeren ikke kan tilslutte sig.

Vi har ikke skrevet – hvis ministeren havde læst det – at der skal laves en generel afdriftsbestemmelse. Det havde jeg personlig gerne ønsket, fordi jeg mener, vi står med et meget stort problem, men det havde vi ikke på noget tidspunkt kunnet få igennem, og vi siger derfor: O.k., vi gør det betinget af tilskudsbestemmelserne.

Ministerens kan spåre sig spørgsmålet om, hvor den store forskel er. Vi tog stille og roligt ministerens ændringsforslag, men det vil vi da gerne trække tilbage. Det for os afgørende er at få en lovpræcisering af denne hjemmel.

Vi havde gerne set en plan for, hvordan det her skal foregå, selvfølgelig dér, hvor der gives tilskud, men hvis det er det, der er anstødsstenen for ministeren, skønt jeg har svært ved at se, hvor styrken i det efterhånden ligger, så lad os dog tage det tilbage. Jeg ved godt, det ikke er et sted at stå og forhandle, men det er snart det eneste sted, jeg kan komme til det, og lad os så foreslå det, hvis ministeren i øvrigt siger, at vi er enige om, hvordan det skal foregå.

Ministerens har stadig væk ikke givet nogen fyldestgørende forklaring på, hvordan en præcisering, der var nødvendig, pludselig ikke var nødvendig, og det bliver også svært bagefter at komme og sige, at noget, der så let er røget ud af en lov, har nogen styrke, hvis der kommer en anden situation. Jeg tvivler ikke om, at ministeren har råstyrke til at tæve hele Dansk Skovforening – det synes jeg alt tyder på at ministeren har – det skal vi nok klare. Men det kunne jo være, der kom en minister, der ikke havde samme råstyrke, og så er der ingen lov hjemmel.

Miljøministeren (Lone Dybkjær):

Det er vistnok foreløbig det bedste argument, jeg har hørt for, at jeg skal blive, hvor jeg er.

Til fru Margrete Auken vil jeg kun sige, at jeg er ked af det, hvis hun føler, at der ikke har været forhandlet tilstrækkeligt. Jeg har faktisk forsøgt at forhandle. Fru Margrete Auken ved også, at jeg faktisk har taget mange af de ændringsforslag, hun har foreslået, og hun ved også udmærket godt, at det handler om det ene

[Miljøministeren]

ændringsforslag, som, fordi jeg var bortrejst, fik en uheldig gang. Det har jeg beklaget over for fru Margrete Auken, og det har jeg beklaget over for en af regeringspartiernes ordførere; og jeg har taget konsekvensen af det, idet jeg har sagt, at jeg ikke vil have, at der opstår tvivl mellem regeringspartiernes ordførere og mig og navnlig ikke om en sag, som i sin realitet ikke vil ændre sig så meget. Det er jo sagen.

Så kan man spørge: Hvorfor betyder det så noget? Ja, det betyder faktisk noget for forhandlingsklimaet. Det må ganske enkelt ikke ske, at jeg kommer til at sende et ændringsforslag over, der ikke er checket med regeringspartiernes ordførere. Så enkelt er det for mig, og derfor har jeg trukket det.

Hertil skal jeg så føje – og det ved regeringspartierne, og det ved jeg – at der i bemærkningerne til lovforslaget står, hvordan jeg vil prøve at tilrettelægge administrationen, såfremt det er mig, der fortsat skal gøre det, med de millioner, der nu vil blive afsat hertil. Det fremgår meget klart af bemærkningerne. Det fremgår derudover af betænkningen – der er to hele afsnit i betænkningen, der redegør for, hvordan administrationen skal tilrettelægges – og derfor bliver det her en strid om ord.

Jeg havde selvfølgelig ikke noget imod at give den lovændringspræcisering, da fru Margrete Auken ønskede den, men da der opstod konflikter i forhold til regeringspartiernes ordførere, valgte jeg naturligvis at følge regeringspartiernes ordførere. Alt andet ville ikke være særlig hæderligt af mig efter min egen opfattelse, og det har ikke noget at gøre med, hvordan andre opfatter det.

I øvrigt må jeg sige til fru Margrete Auken, at der jo er meget stor forskel på fru Margrete Aukens bemærkninger til hendes ændringsforslag og mine bemærkninger til det ændringsforslag, jeg fremsendte, og som derefter blev taget tilbage. Der er stor forskel, fru Margrete Auken, og sådan tolker vi det lovteknisk i systemet. Nu kan man sige, at man ikke lovgiver efter bemærkninger, men bemærkninger indgår dog i den videre administration af tingene, lige så vel som betækningsbidrag indgår i den videre administration. Når der så er klart forskellige bemærkninger til de to ændringsforslag, må vi også opfatte de to ændringsforslag klart forskelligt.

Så kan fru Margrete Auken godt sige, at hun vil lave bemærkningerne om, men det fører altså ikke til, fru Margrete Auken, af de grunde, jeg har nævnt, at jeg vil stemme for det. Der er ikke noget at gøre ved det. Jeg vil ikke gøre det. Jeg har markeret, hvordan jeg vil administrere, og hvis fru Margrete Auken havde været inde i et samarbejds mønster, ville hun også forstå, hvorfor jeg ville have nøjagtig den samme attitude, hvis en tilsvarende forhandlingssituation var opstået med fru Margrete Auken. Naturligvis: Der må ikke i sådanne samarbejdsrelationer være tvivl om, hvad der er aftalt, og der kunne i dette tilfælde rejses tvivl. Derfor trak jeg ændringsforslaget.

Man kan diskutere, hvem jeg har forlig med, men jeg har i hvert fald i denne sag forlig med Socialdemokratiet, som også inden for forligsdiskussionerne har spurgt, om det var i orden, at de også var med på SF's ændringsforslag. Og jeg har sagt, at det var det for mig; det brød ikke den aftale, vi havde. Og det ændrer ikke, hvordan udfaldet bliver i øvrigt. Derfor vil jeg godt sige til Fremskridtspartiet, at det indebærer, at i hvert fald Socialdemokratiet står bag lovforslaget.

Efter disse diskussioner er jeg ikke længere helt klar over, i hvilket omfang SF også regner sig som forligsparti; det tør jeg ikke sige noget om, men jeg har i hvert fald imødekommet en lang række af de ønsker, SF havde. Med undtagelse af dette ene ændringsforslag, som er taget tilbage, har SF været med til at udarbejde ændringsforslag, som er indgået, og derfor troede jeg sådan set også, at der var tale om en vis imødekommenhed over for SF. Men jeg beklager naturligvis, hvis ikke det betragtes sådan, og det må jeg så huske i de videre forhandlinger. Hvis der overhovedet skal ændres på nogen ting, er det derfor en klar forudsætning, at også Socialdemokratiet er med; ellers kan ændringer ikke lade sig gøre, for sådan hænger tingene sammen.

Endelig vil jeg gerne sige til Fremskridtspartiet, at enhver landmand jo er frit stillet. På al landbrugsjord – hvilket er to tredjedele af Danmark – kan man jo dyrke alle de juletræer, man vil. Spørgsmålet er udelukkende, om man skal dyrke dem i forbindelse med skovloven og de ting, skovloven indebærer. Så der er altså ikke tale om, at man ikke kan få alt det pyntegrønt, man har lyst til. Problemet er udelukkende, om man skal have det på skovbrugsjord.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Nu fik ministeren det nærmest til at fremstå, som om vi var løbet fra et forlig. Derfor til salens oplysning: Det er der ikke tale om.

Vi har haft et møde, hvor vi har snakket sammen og har givet og taget, som man gør, når man forhandler en enkelt gang, og så føler jeg, at ministeren derefter er løbet fra noget. Men skidt nu med det. Det er jo ikke det interessante her.

Det interessante er: hvordan vil man senere fortolke det her i en konfliktsituation? Og dér vil det være fuldstændig umuligt for en regering at komme igennem med, at et ændringsforslag, den har trukket, gælder, og at begrundelsen for, at det skulle gælde, var, at det blev trukket, alene fordi der var lidt kludder mellem en af regeringspartierne ordførere og ministeren. Det kan da ikke være retsgrundlag, medmindre ministeren kan gøre det lysende klart og tydeligt, at det var et overflødigt ændringsforslag, hun sendte frem. Men så kan jeg ikke forstå, hvorfor regeringspartierne ikke bare siger: O.k., så tager vi det.

Når ministeren siger, at der er meget stor forskel på SF's ændringsforslag og hendes på grund af bemærkningerne, og at jeg bare ikke skal tro, jeg kan komme her og sige: Så tager jeg ministerens bemærkninger, viser det da endnu tydeligere, at det her er fuldstændig gået bananas nu.

Nu må vi have ministeren i samråd, så hun kan forklare, hvordan det skal forstås, og så ville det egentlig være dejligt at få regeringspartierne ordførere til at gå op og forklare, hvorfor det her ikke må stå i lovtæksten. Det kan være, de har nogle saglige grunde.

Jeg kan ikke forestille mig, at man vil sige: Det må ikke stå i lovtæksten, fordi ministeren var kommet til at fjumre med at sende det over for tidligt. Det kan ikke være grunden. Der må være en anden grund, og hvis der er en anden grund, så det er jo den, der har fortolkningsforangelsen i en senere situation.

(Kort bemærkning).

Leif Hermann (SF):

Jeg vil gerne tilslutte mig det ønske, fru Margrete Auken kom med, nemlig at den eller de ordførere fra et af regeringspartierne, som

forlangte det ændringsforslag fjernet fra betænkningen, går op og forklarer, om det var af rent proceduremæssige årsager, det skulle fjernes.

Det er jo en noget ejendommelig form for sarthed at lægge for dagen, at man siger, at fordi der er sket en fejl, skal noget, der i øvrigt opretholdes som en selvfølge, fjernes. Det er ulogisk, det er uklart, og da vi jo skal til en drøftelse i udvalget, ville det være rart – nu har vi jo ministerens indstilling til, hvordan disse drøftelser skal være – om man fra det regeringsparti, der var årsag til hele denne ballade, ville komme og fortælle os, hvad det egentlig er for et problem, der er i denne sag.

Miljøministeren (Lone Dybkjær):

Til hr. Leif Hermann vil jeg bare sige, at så længe jeg sidder på denne post, er det altså mig, der laver de administrative retningslinjer, og det gør jeg i overensstemmelse med det, der står i betænkningen, og det, der står i bemærkningerne til lovforslaget.

For så vidt var det ændringsforslag ikke nødvendigt. Der ville blive administreret efter de retningslinier, der står i det, alligevel. Men da fru Margrete Auken ønskede at få det præciseret, stillede jeg det, idet jeg troede, at jeg havde checket med regeringspartierne ordførere, om de kunne acceptere det ændringsforslag. Det havde jeg altså ikke fået checket godt nok, og derfor trak jeg ændringsforslaget.

Derfor bliver det ikke et spørgsmål om det faktiske indhold i det her. Det ved vi jo alle sammen godt, så skulle vi ikke stoppe denne diskussion? Det er ikke et spørgsmål om det faktiske indhold. Nej, fru Margrete Auken, det er det ikke, for det fremgår klart af betænkningen, hvordan jeg tænker mig – hvis det er mig, der sidder på den post – at disse regler skal administreres. Derfor bliver der ingen forskel på administrationen af tilskudsmidlerne, hvad enten der er det ændringsforslag eller ej.

Så siger fru Margrete Auken, at det vil være fuldstændig umuligt for en regering at finde ud af, hvordan der skal fortolkes. Nej, det vil aldeles ikke være umuligt for en regering at forstå, hvordan de regler skal se ud. Det står i betænkningen, og det står i bemærkningerne til lovforslaget, og ændringsforslaget havde ikke gjort hverken fra eller til. Det ved alle. Derfor er der ingen grund til at tvære mere i det.

[Miljøministeren]

Det er en helt anden diskussion, det her handler om. Det handler om, at jeg ikke havde fået checket tingene ordentligt, og somme tider gør man i forligets navn, hvis én ønsker nogle ting præciseret, det, at man siger: Jamen det er o.k., sådan havde jeg tænkt mig at gøre alligevel, men hvis du gerne vil have livrem og seler og alting på, så lad os tage et ændringsforslag. Det er jo det, der her skete. Fru Margrete Auken ville gerne have rem og seler og alt muligt andet på, og det kan jeg såmænd godt forstå, men det havde jeg altså ikke fået checket om regeringspartiernes ordførere også gerne ville. Så det er altså et spørgsmål om, at den ene vil have rem og seler og den anden kun vil have rem.

Formanden:

Fru Margrete Auken for den sidste korte bemærkning.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Jeg ved ikke, hvor betryggende det er, at ministeren forsikrer, at hun og jeg jo nok, når det kommer til stykket, skulle være enige. Det er så i hvert fald en fantastisk beskyldning imod regeringspartiernes ordførere, at de af bare fornærmelse ikke kunne støtte et ændringsforslag, at der overhovedet ikke er andet i det end fornærmelse.

Og hvis ikke der er andet i det end fornærmelse, så måtte vi vel kunne få det igennem, for sådan noget plejer at gå over, medmindre man er ualmindelig fornærmet skruet sammen. Hvis der er andet i det end fornærmelse, ville det være prægtigt, om vi kunne lokke disse ordførere op på denne talerstol og fortælle, hvorfor de er uenige med SF i det ændringsforslag, som vi har støtte til fra Socialdemokratiet og Kristeligt Folkeparti.

Miljøministeren (Lone Dybkjær):

Til fru Margrete Auken vil jeg blot for 117. gang understrege, at regeringspartiernes ordførere har ingen fejl begået. Hvis der er nogen, der har begået en fejl her, er det mig. Det tydede på, at jeg havde begået en fejl. Den har jeg så prøvet på at rette.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til skovlov. (Lovforslag nr. L 87).

Ændringsforslag nr. 1, § 1, således ændret, og § 2

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2

forkastedes, idet 23 stemte for, 98 imod.

§§ 3-6

vedtoges uden afstemning.

§ 7

vedtoges med 100 stemmer mod 21.

Ændringsforslag nr. 3 om, at § 7 udgår, var dermed forkastet.

§§ 8-10

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 4

forkastedes, idet 23 stemte for, 97 imod.

§ 11

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 5 om en ny affattelse af § 12

forkastedes, idet 22 stemte for, 98 imod.

§ 12

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 6

betragtedes som bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 5.

§§ 13 og 14, ændringsforslag nr. 7 om en ny affattelse af overskriften til kapitel 3 og ændringsforslag nr. 8

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 9

forkastedes, idet 23 stemte for, 99 imod.

§ 15 med den foretagne ændring

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 10
forkastedes, idet 23 stemte for, 97 imod.

§ 16
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 11
forkastedes uden afstemning.

§§ 17 og 18
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 12
forkastedes, idet 57 stemte for, 65 imod.

§ 19
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 13
forkastedes uden afstemning.

§§ 20–29
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 14 om en ny affattelse af
§ 30
forkastedes, idet 23 stemte for, 98 imod.

§ 30
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 15
forkastedes, idet 16 stemte for, 105 imod.

§§ 31–34
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 16 om en ny affattelse af
§ 35
forkastedes, idet 23 stemte for, 97 imod.

§§ 35–40, ændringsforslag nr. 17, § 41, såle-
des ændret, og § 42
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 18
forkastedes, idet 23 stemte for, 98 imod.

§§ 43 og 44, ændringsforslag nr. 19 og 20, §
45, således ændret, og §§ 46 og 47

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Lovforslaget går herefter til fornyet behand-
ling i udvalget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende
forslag til lov om ændring af lov om lens. stam-
huses og fideikommisgodrsers samt de herhen
hørende fideikommiskapitalers overgang til fri
ejendom. (Lovforslag nr. L 88).

§§ 1 og 2
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Lovforslaget går herefter til fornyet behand-
ling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

18) Anden behandling af lovforslag nr. L 70:

*Forslag til lov om ændring af lov om støtte til
forbedring af strukturen og effektiviteten i jord-
bruget.*

Af landbrugsministeren (Tørnæs).
(Fremsat 26/10 88. Første behandling 17/11
88. Betænkning 17/5 89).

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænk-
ningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet
ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslage-
ne og spørgsmålet om lovforslagets overgang til
tredje behandling sattes til forhandling under
ét.

Forhandling

Bjørn Westh (S):

Lovforslaget handler, som det vil være de fle-
ste bekendt, om braklægning – et af landbrugs-